Utbildningsutskottets betänkande 1986/87:24

om ny inriktning och organisation av framtidsstudieverksamheten m. m. (prop. 1986/87:92)

UbU
1986/87:24

Propositionen

I proposition 1986/87:92 har regeringen (statsrådsberedningen) efter föredragning av statsministern Ingvar Carlsson

dels föreslagit riksdagen att

1. godkänna de riktlinjer för inrättande av en stiftelse för framtidsstudier som har förordats i propositionen och med de huvudsakliga uppgifter som angetts i propositionen,
2. godkänna de grunder för finansiering av stiftelsen som har förordats i propositionen,
3. godkänna vad som föreslagits i propositionen om forskningsrådsnämndens ändrade arbetsuppgifter,
4. till Framtidsstudier, långsiktig analys m. m. för budgetåret 1987/88 under andra huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag på 8 300 000 kr.,

dels berett riksdagen tillfälle att ta del av vad som anförts i propositionen i övrigt om den fortsatta framtidsstudieverksamheten i Sverige.

Motionerna

1986/87:Ub82 av Lars Werner m. fl. (vpk) vari yrkas att riksdagen beslutar avslå proposition 1986/87:92 i vad avser framtidsstudieverksamhetens nya organisationsform.

1986/87:Ub83 av Birgitta Rydle m. fl. (m) vari yrkas

1. att riksdagen avslår proposition 1986/87:92 om ny inriktning och organisation av framtidsstudieverksamheten m. m.,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om framtidsstudieverksamheten,
3. att riksdagen beslutar att under utbildningsdepartementets huvudtitel till anslaget D 29. Forskningsrådsnämnden för budgetåret 1987/88 under åttonde huvudtiteln utöver vad regeringen förslagit anvisa ett reservationsanslag på 5 300 000 kr.,
4. att riksdagen beslutar att under samma huvudtitel till vart och ett av anslagen D 30. Humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet, D 31.

1 *Riksdagen 1986/87. 14 saml. Nr 24*

Utskottet

I föreliggande proposition förordas att en stiftelse för framtidsstudier inrättas och att totalt 8,3 milj. kr., varav 1 milj. kr. skall utgöra stiftelsens förmögenhet, anslås till stiftelsen för budgetåret 1987/88. Forskningsrådsnämndens direkta ansvar för framtidsstudier – genom det sekretariat för framtidsstudier som nu finns vid nämnden – föreslås därmed upphöra. Vidare behandlas i propositionen frågor rörande myndigheternas långsiktiga planering och framtidsbedömningar. Till grund för regeringens förslag ligger den s. k. framtidsstudiekommitténs betänkande (SOU 1986:33–34) Att studera framtiden samt de remissyttranden som inhämtats över betänkandet.

En statlig stiftelse för framtidsstudier m. m.

Statsministern inleder med att redovisa sina utgångspunkter för de nu framlagda förslagen. Sålunda anför han att Sverige även fortsättningsvis bör avsätta resurser för framtidsstudier för att därigenom stimulera och vitalisera den demokratiska debatten i frågor som rör samhällets förändring på lång sikt. Det är väsentligt att denna verksamhet också har en internationell inriktning. Statligt finansierade framtidsstudier bör kunna bedrivas under flera olika former och därmed bidra till mångfald och en kreativ konkurrens. Denna mångfald måste dock balanseras mot ett behov av resurskoncentration i syfte att vidareutveckla metoder och arbetsformer för framtidsstudieverksamheten. Det är vidare angeläget att denna koncentrerade verksamhet kan bedrivas i så oberoende former som möjligt.

Frågan om framtidsstudiernas oberoende har, som relateras i propositionen, lyfts fram i diskussionerna såväl inom framtidsstudiekommittén som bland remissinstanserna. Kommittén har stannat för att föreslå att en *stiftelse för framtidsstudier inrättas med staten som ensam stiftare*. Stiftelsen skall vända sig direkt till regeringen och ansvaret för kontakterna med stiftelsen inom regeringen skall ligga på statsrådsberedningen.

Statsministern anser för sin del att önskemålen om ett oberoende från regeringsmakten eller andra centrala statliga organ bör vara bättre tillgodosedda inom en stiftelse än inom någon myndighetsform. Framtidsstudierna måste också, för att inte försvinna bland starka sektors- eller disciplinintressen, ges en stark institutionell förankring.

Valet att låta *statsrådsberedningen* bereda de ärenden som stiftelsen aktualiserar, främst budgetfrågor och styrelseval, är enligt statsministern inte en fråga om att knyta verksamheten till den centrala politiska makten utan att även på denna nivå garantera den föreslagna verksamheten en oberoende ställning.

Stiftelsen bör, anför statsministern, ledas av en *styrelse* som utses av regeringen och bestå av nio ledamöter, vardera med mandattider på sex år men valda så att tre personer utses vartannat år. Det är också hans mening att inför varje komplettering av styrelsen offentligt inbjuda organisationer,

institutioner och enskilda att föreslå ledamöter till styrelsen. Det slutliga valet mellan de föreslagna bör dock göras av regeringen.

Beträffande *stiftelsens verksamhet* föreslås att den skall omfatta såväl en bred framåtblickande verksamhet som tematiskt avgränsade projekt av varierande omfattning. En utförlig information om verksamhet och resultat bör eftersträvas. En årsbok ställd till riksdag och regering diskuteras som en tänkbar metod. Verksamheten motiveras enligt statsministern i hög grad med att övergripande framtidsbilder och analyser av långsiktiga hot och möjligheter skall ges en plats i den offentliga demokratiska debatten och därmed bilda underlag för idéutveckling, planering, beslut och vidare forskning.

Verksamhetens kvalitet har ett nära samband med den personal- och rekryteringspolitik som det nyinrättade institutet kommer att föra, anför statsministern vidare. Han finner kommitténs förslag om mer *flexibla anställningsformer* intressanta och anser att styrelsen för det föreslagna institutet bör överväga i vilken utsträckning sådana kan bidra till en effektiv organisation med verksamhet av hög kvalitet.

I vad gäller *finanseringen* av den föreslagna stiftelsen för framtidsstudier föreslår statsministern att staten inledningsvis skall avskilja 1 milj. kr. som stiftelsens förmögenhet. Verksamheten skall finansieras dels genom ett statligt basanslag, dels genom medel som stiftelsen erhåller som ersättning för projekt m. m. Stiftelsen bör enligt hans mening räkna med att finansiera sin verksamhet också med andra medel än den basfinansiering som föreslås. Finansiering av stora projekt måste prövas från fall till fall då projektförslag föreligger. Stiftelsen måste därför utveckla program- eller projektidéer som kan motivera stöd via andra existerande anslagssystem, bedriva uppdragsverksamhet åt offentliga och privata organ samt samarbeta med andra institutioner (såsom universitet och högskolor) i delar av sin verksamhet.

Forskningsrådsnämndens direkta ansvar för framtidsstudieverksamheten föreslås upphöra. Nämnden skall dock även fortsättningsvis inom ramen för sina allmänna forskningsstödjande och initierande uppgifter kunna ge bidrag till framtidsstudieprojekt.

Förändringarna i forskningsrådsnämndens uppgifter kräver vissa övergångslösningar, anförs det. Under budgetåret 1987/88 bör nämnden avveckla den verksamhet som nu bedrivs vid sekretariatet för framtidsstudier. Statsministern anser att det bör överlåtas till forskningsrådsnämnden och den föreslagna stiftelsen att komma överens om i vilken utsträckning påbörjade projekt skall slutföras inom ramen för nuvarande organisation eller överföras till stiftelsen samt hur övriga uppgifter lämpligen fördelas. Nämndens särskilda anslag för framtidsstudier avses emellertid upphöra efter kommande budgetår.

Regeringen hemställer att riksdagen godkänner föreslagna riktlinjer för inrättande av en stiftelse för framtidsstudier med de huvudsakliga uppgifter som angetts. Riksdagen föreslås vidare godkänna vad som förordats av regeringen i fråga om grunder för finansiering av stiftelsen och ändrade arbetsuppgifter för forskningsrådsnämnden.

Två motioner har väckts med anledning av förevarande proposition.

Avslag på propositionen yrkas i motion 1986/87:Ub83 (m). Motionärerna kan inte biträda förslaget att den offentligt finansierade framtidsstudieverksamheten skall koncentreras till en stiftelse med staten som ensam stiftare (yrkande 1 delvis). De menar att ju fler sinsemellan oberoende forskningsorgan det finns som bedriver framtidsstudieprojekt, desto större är möjligheterna att göra "träffsäkra" bedömningar och uppställa alternativa utvecklingslinjer för framtiden. Om förslaget att knyta stiftelsen nära till statsrådsberedningen genomförs, riskerar framtidsstudieverksamheten både att utsättas för politisk styrning och att ifrågasättas på politiska grunder, hävdar motionärerna vidare. De anser också att verksamheten kommer att bli bli mindre flexibel om ett institut bildas med en relativt stor, icke projektanknuten, medarbetarstab.

Motionärerna lägger i motionens yrkande 2 fram ett alternativt förslag till organisatorisk lösning som bygger på att forskningsrådsnämnden även i fortsättningen har huvudansvaret för framtidsstudierna. De vill att riksdagen uttalar sig för att en särskild delegation utses av forskningsrådsnämndens styrelse. Delegationen bör disponera över en budget för framtidsstudier samt kunna initiera och ge anslag till olika projekt. Samtidigt bör forskningsrådens resurser öka, så att de på motsvarande sätt kan ge stöd till framtidsstudieprojekt.

Också i motion 1986/87:Ub82 (vpk) yrkas avslag på propositionen, dock enbart i vad avser framtidsstudieverksamhetens nya organisationsform. Enligt motionärernas mening försvåras såväl den allmänna insynen som möjligheten att hävda den vetenskapliga självständigheten om verksamheten organiseras i form av en stiftelse. De finner alltså inte skäl att förändra nuvarande organisatoriska inplacering av framtidsstudierna hos forskningsrådsnämnden.

Utskottet kan konstatera, utifrån vad som anförts av statsministern i propositionen, att intresset av mångfald liksom behovet av en resurskoncentration när det gäller framtidsstudieverksamheten avvägts väl i det arbete vars resultat nu framlagts. Regeringsförslaget innebär inte heller, som utskottet ser det, någon inskränkning i de möjligheter som anslagsgivande och forskande institutioner i dag har att avsätta resurser för framtidsstudier. Däremot innebär förslaget en ökning av de resurser som direkt avsätts för sådan verksamhet.

Utskottet delar den uppfattning som uttryckts i propositionen att framtidsstudierna måste ges en stark organisatorisk förankring för att inte försvinna bland sektors- eller disciplinintressen. Därför bör verksamheten inte vara inordnad i forskningsrådsnämnden eller i något annat organ. Utskottet instämmer med statsministern i att en organisation i form av en stiftelse bör kunna tillförsäkra framtidsstudieverksamheten en mer oberoende ställning än den skulle ha om den organiseras som en regeringen underställd myndighet.

De farhågor som framförts i motion 1986/87:Ub83 om en politisk styrning av stiftelsen från regeringens sida kan utskottet inte dela. Att de regeringsärenden som stiftelsebildningen föranleder (utseende av styrelseledamöter, budgetfrågor m.m.) skall handläggas av statsrådsberedningen förefaller utskottet naturligt med hänsyn till att statsrådsberedningen svarar för

långsiktiga och sektorsövergripande frågor. Utskottet förutsätter att den offentlighet som enligt statsministern skall prägla stiftelsens verksamhet också ges en reell innebörd genom publikationer m. m.

Med det anförda anser utskottet för sin del att riksdagen bör godkänna vad som förordats av regeringen om riktlinjer för inrättande av en stiftelse för framtidsstudier, om stiftelsens uppgifter, om grunder för dess finansiering och om forskningsrådsnämndens ändrade arbetsuppgifter. Riksdagen bör sålunda avslå motionerna 1986/87:Ub82 delvis och 1986/87:Ub83 yrkande 1 delvis och yrkande 2.

Ett nytt anslag avseende framtidsstudier

Statsministern anför i propositionen att det krävs ett ökat statligt finansiellt åtagande för att den föreslagna koncentrationen av framtidsstudieverksamheten skall bli meningsfull.

Efter samråd med cheferna för justitiedepartementet och utbildningsdepartementet föreslår statsministern att medel till den förordade stiftelsen bestrids från ett nytt anslag under andra huvudtiteln benämt Framtidsstudier, långsiktig analys m. m. Det är hans avsikt att senare föreslå regeringen att statsrådsberedningen får disponera över anslaget. För budgetåret 1987/88 föreslås ett reservationsanslag på sammanlagt 8,3 milj. kr., varav 3,8 milj. kr. förs över från åttonde huvudtiteln. Resterande medel finansieras inom forskningsramen. Av beloppet är 1 milj. kr. avsedda att tjäna som en grundläggande stiftelseförmögenhet.

Under de två därpå följande budgetåren räknar statsministern med att stiftelsen bör tilldelas ett belopp på i storleksordningen 10,3 milj. kr. årligen.

I motion 1986/87:Ub83 (m), vari hemställs om avslag på propositionen (yrkande 1 delvis), föreslås att de av regeringen begärda medlen om 8,3 milj. kr. i stället skall fördelas till forskningsrådsnämnden med 5,3 milj. kr. och till humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet, medicinska forskningsrådet och naturvetenskapliga forskningsrådet med 1 milj. kr. vardera (yrkandena 3 och 4). De ökade resurserna till nämnden och råden bör, anser motionärerna, användas för stöd till olika framtidsstudieprojekt.

Enligt motion 1986/87:Ub82 (vpk) har motionärerna ingen erinran mot regeringens förslag i anslagsfrågan. I konsekvens med motionärernas avslagsyrkande i vad gäller den föreslagna stiftelseformen bör medlen om 8,3 milj. kr. således disponeras av forskningsrådsnämnden.

Utskottet har inget att invända mot den av regeringen gjorda medelsberäkningen för den nya stiftelsen. Utskottet föreslår således att riksdagen, med avslag på motionerna 1986/87:Ub82 delvis och 1986/87:Ub83 yrkande 1 delvis samt yrkandena 3 och 4, till stiftelsen för framtidsstudier för nästa budgetår anvisar begärda medel på ett nytt anslag under andra huvudtiteln.

Övrigt om framtidsstudieverksamhet

Regeringen har berett riksdagen tillfälle att ta del av vad som anförts under propositionens rubriker Långsiktiga bedömningar inom statsförvaltningen samt Regionala forsknings- och utvecklingsmedel. Det är angeläget, uttalas

det, att statliga myndigheter ägnar ökad uppmärksamhet åt långsiktig analys och framtidsbedömningar. I propositionen aviseras smärre förändringar av mer formell natur i de generella föreskrifter som reglerar statliga myndigheters verksamhet. Beträffande regional och lokal forsknings- och utredningsverksamhet anförs att den i första hand bör finansieras genom medel som finns tillgängliga på dessa nivåer och, i konkurrens med övrig forskning, inom ramen för nuvarande anslag.

Riksdagen bör enligt utskottets mening lämna det anförda utan erinran.

Hemställan

Åberopande det anförda hemställer utskottet

1. beträffande *en stiftelse för framtidsstudier*
att riksdagen med avslag på motionerna 1986/87:Ub82 delvis och 1986/87:Ub83 yrkandena 1 och 2, båda delvis, godkänner de riktlinjer för inrättandet av stiftelsen som förordats samt godkänner att stiftelsen får de huvudsakliga uppgifter som angetts i proposition 1986/87:92,

2. beträffande *finansiering av stiftelsen*
att riksdagen med avslag på motionerna 1986/87:Ub82 delvis och 1986/87:Ub83 yrkandena 1 och 2, båda delvis, godkänner de grunder för finansieringen som förordats i proposition 1986/87:92,

3. beträffande *forskningsrådsnämndens ändrade arbetsuppgifter*
att riksdagen med avslag på motionerna 1986/87:Ub82 delvis och 1986/87:Ub83 yrkandena 1 och 2, båda delvis, godkänner vad som föreslagits i proposition 1986/87:92,

4. beträffande *anslagsbeloppet*
att riksdagen med bifall till proposition 1986/87:92 och med avslag på motionerna 1986/87:Ub82 delvis och 1986/87:Ub83 yrkande 1 delvis och yrkandena 3 och 4 till *Framtidsstudier, långsiktig analys m. m.* för budgetåret 1987/88 under andra huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 8 300 000 kr.,

5. beträffande *den fortsatta framtidsstudieverksamheten i Sverige*
att riksdagen lämnar vad som i övrigt anförts i proposition 1986/87:92 utan erinran.

Stockholn den 14 maj 1987

På utbildningsutskottets vägnar

Helge Hagberg

Närvarande: Helge Hagberg (s), Birgitta Rydle (m), Lars Svensson (s), Ingvar Johnsson (s), Göran Allmér (m), Margareta Hemmingsson (s), Birger Hagård (m), Larz Johansson (c), Björn Samuelson (vpk), Kristina Svensson (s), Kerstin Keen (fp), Kerstin Göthberg (c), Rinaldo Karlsson (s), Carl-Johan Wilson (fp) och Viola Furubjelke (s).

1. En stiftelse för framtidsstudier, m. m. (mom. 1–3)

Birgitta Rydle, Göran Allmér och Birger Hagård (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 4 börjar med "Utskottet kan" och på s. 5 slutar med "yrkande 2" bort ha följande lydelse:

Utskottet kan inte biträda regeringens förslag om att inrätta en statlig stiftelse för framtidsstudier. Därvid delar utskottet den uppfattning som förs fram i motion 1986/87:Ub83 att för framtidsstudieverksamheten är mångfalden av insatser av central betydelse. Om verksamheten koncentreras till ett särskilt institut utanför högskolan, försvåras möjligheterna till tvärvetenskapligt arbete och kontakter med andra forskare. Utskottet anser också att den föreslagna organisationsformen kommer att medföra ett minskat vetenskapligt oberoende i och med att stiftelsen knyts nära till statsrådsberedningen. Forskningsrådsnämnden bör därför enligt utskottets mening även i fortsättningen ha huvudansvaret för framtidsstudierna genom en delegation utsedd av nämndens styrelse.

Riksdagen bör således med bifall till motion 1986/87:Ub83 yrkande 1 delvis och yrkande 2, med anledning av motion 1986/87:Ub82 delvis samt med avslag på proposition 1986/87:92 som sin mening ge regeringen till känna vad utskottet anfört om framtidsstudieverksamheten.

dels att momenten 1–3 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

1. beträffande *en stiftelse för framtidsstudier*
att riksdagen med bifall till motion 1986/87:Ub83 yrkandena 1 och 2, båda delvis, med anledning av motion 1986/87:Ub82 delvis och med avslag på proposition 1986/87:92 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

2. beträffande *finansiering av stiftelsen*
att riksdagen med bifall till motion 1986/87:Ub83 yrkandena 1 och 2, båda delvis, med anledning av motion 1986/87:Ub82 delvis och med avslag på proposition 1986/87:92 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

3. beträffande *forskningsrådsnämndens ändrade arbetsuppgifter*
att riksdagen med bifall till motion 1986/87:Ub83 yrkandena 1 och 2, båda delvis, med anledning av motion 1986/87:Ub82 delvis och med avslag på proposition 1986/87:92 som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört.

2. En stiftelse för framtidsstudier, m. m. (mom. 1–3)

Björn Samuelson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 4 börjar med "Utskottet kan" och på s. 5 slutar med "yrkande 2" bort ha följande lydelse:

Utskottet finner inte skäl föreligga att ändra nuvarande organisatoriska form för framtidsstudieverksamheten. Regeringens förslag om en stiftelse för framtidsstudier innebär, som påpekas i motion 1986/87:Ub82, sämre

villkor såväl för den allmänna insynen i verksamheten som för möjligheten att hävda vetenskaplig självständighet. Vad utskottet här anfört bör riksdagen med bifall till motion 1986/87:Ub82 delvis, med anledning av motion 1986/87:Ub83 yrkande 1 delvis samt med avslag på proposition 1986/87:92 och motion 1986/87:Ub83 yrkande 2 som sin mening ge regeringen till känna.

dels att momenten 1–3 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

1. beträffande *en stiftelse för framtidsstudier*

att riksdagen med bifall till motion 1986/87:Ub82 delvis, med anledning av motion 1986/87:Ub83 yrkande 1 delvis samt med avslag på proposition 1986/87:92 och motion 1986/87:Ub83 yrkande 2 delvis som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

2. beträffande *finansiering av stiftelsen*

att riksdagen med bifall till motion 1986/87:Ub82 delvis, med anledning av motion 1986/87:Ub83 yrkande 1 delvis samt med avslag på proposition 1986/87:92 och motion 1986/87:Ub83 yrkande 2 delvis som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

3. beträffande *forskningsrådsnämndens ändrade arbetsuppgifter*

att riksdagen med bifall till motion 1986/87:Ub82 delvis, med anledning av motion 1986/87:Ub83 yrkande 1 delvis samt med avslag på proposition 1986/87:92 och motion 1986/87:Ub83 yrkande 2 delvis som sin mening ger regeringen till känna vad utskottet anfört,

3. Anslagsbeloppet (mom. 4)

Under förutsättning av bifall till reservation 1

Birgitta Rydle, Göran Allmér och Birger Hagård (alla m) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar med "Utskottet har" och slutar med " andra huvudtiteln" bort ha följande lydelse:

Utskottet har i det föregående avstyrkt regeringens förslag om inrättande av en stiftelse för framtidsstudier. Utskottet föreslår nu att riksdagen med bifall till motion 1986/87:Ub83 yrkande 1 delvis och yrkandena 3 och 4 samt med anledning av propositionen och motion 1986/87:Ub82 delvis till ett särskilt anslag Framtidsstudier, långsiktig analys m. m. under utbildningshuvudtiteln anvisar 8,3 milj. kr. för nästa budgetår. Av dessa medel bör 5,3 milj. kr. disponeras av forskningsrådsnämnden och 1 milj. kr. vardera disponeras av humanistisk-samhällsvetenskapliga forskningsrådet, medicinska forskningsrådet och naturvetenskapliga forskningsrådet.

dels att moment 4 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

4. beträffande *anslagsbeloppet*

att riksdagen med bifall till motion 1986/87:Ub83 yrkande 1 delvis och yrkandena 3 och 4 samt med anledning av proposition 1986/87:92 och motion 1986/87:Ub82 delvis till *Framtidsstudier, långsiktig analys m. m.* för budgetåret 1987/88 under åttonde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 8 300 000 kr.,

Under förutsättning av bifall till reservation 2

Björn Samuelson (vpk) anser

dels att den del av utskottets yttrande som på s. 5 börjar med "Utskottet har" och slutar med "andra huvudtiteln" bort ha följande lydelse:

Utskottet har tidigare i detta betänkande, med avstyrkan av regeringens förslag, uttalat sig för ett bibehållande av nuvarande organisation för framtidsstudieverksamheten. Utskottet anser i konsekvens därmed att de av regeringen begärda medlen bör anvisas under utbildningshuvudtiteln och ställas till forskningsrådsnämndens disposition för verksamheten vid sekretariatet för framtidsstudier. Riksdagen bör sålunda med bifall till motion 1986/87:Ub82 delvis, med anledning av propositionen och motion 1986/87:Ub83 yrkande 1 delvis och yrkande 3 samt med avslag på motion 1986/87:Ub83 yrkande 4 till ett särskilt anslag Framtidsstudier, långsiktig analys m. m. under åttonde huvudtiteln anvisa 8,3 milj. kr. för nästa budgetår.

dels att moment 4 i utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

4. beträffande *anslagsbeloppet*

att riksdagen med bifall till motion 1986/87:Ub82 delvis, med anledning av proposition 1986/87:92 och motion 1986/87:Ub83 yrkande 1 delvis och yrkande 3 samt med avslag på motion 1986/87:Ub83 yrkande 4 till *Framtidsstudier, långsiktig analys m. m.* för budgetåret 1987/88 under åttonde huvudtiteln anvisar ett reservationsanslag av 8 300 000 kr.,